

Upphandling av insamlingsentreprenör för rest- och matavfall 2020-2025

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar att ge VD i uppdrag att:

- genomföra upphandling av insamling av rest- och matavfall 2020-2025 och begära in anbud på 2 varianter av insamling – behovstömning och fasta intervall.

Sammanfattning

Upphandling av insamling av rest- och matavfall för perioden 2020-2025 behöver genomföras under hösten 2018. För att få reda på prisskillnaden mellan dagens system med behovstömning och fasta intervall begärs anbud in på båda varianterna. Efter anbudsöppning tar styrelsen beslut om vilket insamlingssystem som ska gälla och vilken entreprenör som får uppdraget.

Upphandlingsprocessen kommer att innehålla en workshop med styrelsen och en hearing med möjliga leverantörer.

Upphandlingsunderlaget kommer att involvera innovativa digitala lösningar.

Fastighetsnära insamling (FNI) i egen regi är inte längre aktuellt på grund av nya förordningar om producentansvar som inte längre tillåter kommunerna att ordna egna insamlingssystem för förpackningar och tidningar utan uppdrag av producenterna.

Mats Rostö
Verkställande direktör

Jan Setréus
Enhetschef
Avfall och kund

Ärendet

Nuvarande avtal med insamlingsentreprenör för rest- och matavfall löper ut 2020-03-31. En upphandling behöver därför genomföras under hösten 2018 för att ge tid för eventuell överprövning och förberedelse för eventuell ny entreprenör.

Målsättningen med upphandlingen är att säkerställa en stabil och driftsäker avfallsinsamling med hög servicenivå mot kommunens invånare till en rimlig kostnad och en låg miljöpåverkan. Samtidigt ska vi som beställare tillsammans med entreprenören arbeta för en bra arbetsmiljö för entreprenörens anställda.

Under processens gång kommer en hearing med de leverantörer som antas lämna anbud att hållas. Syftet med denna aktivitet är bl.a. att få leverantörernas synpunkt på viktiga faktorer i upphandlingsunderlaget så att Nacka vatten och avfalls kravställning ger önskad effekt.

Dessutom kommer styrelsen att bjudas in till en workshop i syfte att skapa förståelse och ge möjlighet till påverkan

För att ge driftsäker insamling ställer vi höga krav på att entreprenören ska utnyttja funktioner för digital kommunikation mellan vår kundservice, driftledning och insamlingsbilarna. Körlistor på skärm i bilarna ska användas fullt ut vilket möjliggör att uteblivna tömningar minimeras och extrahämtningar kan skickas direkt ut till bilen under pågående insamlingsrunda. Avvikelse under insamlingen kan noteras direkt i systemet så att vår kundservice har korrekt information när abonnenterna hör av sig. Vi vill även kunna öka återkopplingen till abonnenterna när vi till exempel utfört en beställd tjänst genom ett automatiskt SMS. Alla typer av avfallsbehållare ska förses med teknik för tömningsregistrering så att vi har full koll på vilka tömningar som gjorts, idag gäller detta enbart sopkärl hos enbostadshus.

Grovavfallshämtning hos enbostadshus föreslås ske genom användande av storsäckar (1 m³) och hämtning med kranbil istället för lösmängd som plockas upp för hand idag.

För att få veta hur stor prisskillnaden mellan dagens system med behovstömning och ett system med tömning i fasta intervall är föreslås upphandlingen omfatta båda alternativen. Efter anbudsöppning tar styrelsen beslut om vilket insamlingssystem som ska gälla.

Behovstömning

I dagsläget tillämpas ett system med behovstömning för villor. Tanken med systemet är att de boende ska kunna påverka sina kostnader för avfallshämtning genom att sortera ut förpackningar och matavfall och därmed minska sitt behov av avfallshämtning och styra detta individuellt genom att bara ställa ut sopkärl när det behöver tömmas.

Sopkärlen för restavfall har en tagg som sopbilen läser av vid tömning. Endast de tömningar som registreras utgör underlag för debitering av abonnenten och ersättning till entreprenören. Även matavfallskärlen har en tagg men abonnenterna betalar inte för tömning och entreprenören får ersättning med ett fast belopp.

Behovstömningen medför mycket onödiga transporter och större miljöpåverkan eftersom alla vägar körs varje vecka, 52 gånger per år, men det genomsnittliga antalet tömningar är bara 14 gånger per år.

De kärl som står ute hos abonnenterna har 2 olika typer av taggar vilket kräver dubbla läsare på bilarna och minskar läsbarheten. Detta gör att en del tömningar inte registreras vilket gör att vi tappar intäkter eftersom vår intäkt per tömning är större än ersättningen till entreprenören. Eftersom vi inte vet i förväg hur många tömningar som kommer att registreras blir det svårare att budgetera.

Systemet med behovstömning är administrativt tidskrävande. Det händer då och då att kunders kärl blandas ihop vid tömning vilket ger fel debitering till abonnenterna. Detta tar tid att rätta till.

Alternativ till behovstömning - fasta intervall

Ett vanligt system för insamling av hushållens rest- och matavfall är att kärnen töms med fasta intervall. Abonnenterna väljer hur ofta de vill ha sina kärl tömda, men standardintervallet för villor är 26 gånger per år, varannan vecka. För att passa så många som möjligt kan olika storlekar på kärl väljas.

Alla typer av kärl förses med tagg även i detta system så att tömningarna kan registreras vilket ger oss mycket bättre kontroll. Abonnenterna betalar en fast summa men entreprenören får bara betalt för registrerade tömningar. Detta ger entreprenören incitament att se till att taggarna fungerar.

Detta system ger troligen en billigare hämtning totalt sett, vilket återstår att se efter anbudsöppning, och en mindre miljöpåverkan eftersom antalet transporter kan minskas.

De kunder som har hämtning väldigt sällan idag kan få en högre kostnad, men för flertalet borde kostnaden bli lägre eftersom systemet som helhet troligen är billigare. De som har tömning väldigt ofta idag får istället välja större kärl vilket minskar transportbehovet.

Nya förutsättningar för FNI

Frågan om fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar (FNI) har utretts under 2017. Utredningen föreslog att FNI skulle införas för villor och på sikt även för lägenheter.

Regeringen har i juni 2018 beslutat om ändrade förordningar om producentansvar för förpackningar och tidningar. Ändringarna innebär att producenterna ska ordna fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar, lika nära bostaden som vi hämtar rest- och matavfall.

Redan år 2021 ska 60% av hushållen omfattas. 2025 ska 100% av hushållen omfattas. De nya förordningarna träder i kraft 1 september 2019.

Än så länge är det oklart hur producenterna kommer att ordna ett fastighetsnära insamlingssystem. Den som vill ordna ett system ska ansöka hos Naturvårdsverket.

Hur de nya reglerna påverkar krav på byggherrar att ordna utrymmen för FNI är också oklart. Men för att kunna nå de nivåer som är satta bör rimligen nya bostäder byggas med FNI från början. NVOA börjar därför framföra detta i olika detaljplaneprojekt.

De nya förordningarna innebär att våra tidigare planer på FNI i egen regi pausas. Det är inte längre tillåtet för kommuner att ordna ett eget insamlingssystem utan uppdrag från producenterna. Därmed pausas även planerna på en omlastningsstation i egen regi.

Upphandlingen kommer därför att omfatta insamling av rest- och matavfall precis som i dagsläget.

Tidplan

Sep 2018	Framtagande av FU
Okt 2018	Träff med entreprenörer för att få in deras tankar
Nov 2018	Workshop med styrelsen
Dec 2018	Annonsering
Jan-feb 2019	Anbudstid
Mars 2019	Utvärdering och tilldelning efter beslut i styrelsen kring valt insamlingssystem
April - jun 2019	Tid för eventuell överprövning
Apr 2019 - mars 2020	Förberedelsestid för ny entreprenör
Apr 2020	Ny entreprenör börjar

Ärendets beredning

Jan Setréus, enhetschef, Avfall och kund, har berett ärendet.